SEGES INNOVATION

NOTAT

Nr. 2533

Udgivet 11. december 2025

GRUNDLAG FOR BEREGNING AF TILLÆG FOR FRILANDSGRISE – DECEMBER 2025

Michael Groes Christiansen

[a] *SEGES Innovation P/S*

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

Grundlaget beskriver forudsætningerne for at beregne et tillæg for smågrise produceret efter Frilandskonceptet og er gældende fra uge 51, 2025. Producenter som er med i Hele-Haler konceptet i 2026, fordeler selv hele hale bonus imellem sig, da denne bonus ikke er indregnet i smågrisetillæg for Friland.

Sammendrag

Dette notat opdaterer grundlag for beregning af Frilandssmågrisetillæg og erstatter notat 2515. Tillægstabellen er ændret og findes i Appendiks.

Grise med hele haler produktion er obligatorisk ved frilandsgriseproduktion, men producenter må ikke desto mindre godt ansøge om at være med i LF hele haler bonus ordning. Hvis dette er gjort, opnås der 50 kr./gris i ekstra kvartals udbetaling i 2026 for frilandsgrise. Beløbet udbetales til soholder. Producenter som er med i Hele-Haler konceptet i 2026, fordeler selv hele hale bonus imellem sig, da denne bonus ikke er indregnet i smågrisetillæg for Friland (Udvalgsbeslutning)

Frilandsgrisetillægget i dette notat er baseret på modelestimater baseret på tidligere opnåede resultater for frilandsmågrise og -slagtegrise i forhold til landsgennemsnit samme år. Soholdets resultater er fra landsgennemsnit samme år, bortset fra fravænnede per kuld, hvor der bruges økologiske resultater i fravænnede per kuld med en korrektion.

Fra 2025-2026 indføres der ligeledes et modelberegnet foderforbrug baseret på årets effektivitets grundlag i soholdet.

Tillæg for frilandssmågrise beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for henholdsvis smågrise- og slagtegriseproducenten, og er et tillæg, som lægges oveni den konventionelle notering. Indtægterne kommer ved salg af slagtegrise og søer baseret på Friland A/S' noteringer. Omkostningerne består af styk-, kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. På baggrund af omkostningerne til at producere en 9 kgs smågris, en 30 kgs smågris og en slagtegris fra

30 kg til slagtning for grise produceret efter Frilandskonceptet og tilsvarende for konventionel griseproduktion, beregnes et tillæg til frilandsgrisen ud fra forskellen i omkostninger. Forskellen anvendes som forholdstal til at fordele tillægget for frilandsgrise, som udbetales af Friland A/S.

Kontrakter, der indgås mellem køber og sælger, bør omfatte, hvilken eller hvilke noteringer samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til basisnoteringen på smågriseprisen skal beregnes ud fra. Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise, som f.eks. halvorner, grise med brok, samt grise der i størrelse afviger fra det aftalte. Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af tab som følge af *Salmonella* i so- og/eller slagtegrisebesætningen.

Baggrund

Udover den almindelige grisenotering udbetales der også diverse specialgrisetillæg, hvis grisen opfylder specielle vægtklasser og kødprocentkrav. De ekstra indtægter skal fordeles mellem smågrise- og slagtegriseproducenten, og dette gøres ved at opgøre, hvor stor en andel af meromkostningen i forhold til almindelig produktion, de to partnere har.

De samlede omkostninger ved at producere en gris afhænger af de forudsætninger der anvendes. Der tages udgangspunkt i produktionssystemer til søer på friland på 550 søer og 5.000 årligt producerede slagtegrise i et staldsystem med adgang til udeareal.

Mindst én gang om året tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling. Ændringer i noteringen, tillæg, fradrag, foderpriser og produktionsafgifter indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme via Den beregnede Smågrisenotering, som udkommer hver uge.

Materialer og metoder

Meromkostninger ved produktion af frilandsgrise sammenlignes altid med konventionel produktion af smågrise med ca. 1 års forsinkelse og i samme tidsperiode.

Smågrisetillæggets størrelse er dog altid baseret på aktuelt markedstillæg, og er et marginalt tillæg oven i Den beregnede Smågrisenotering for almindelige grise.

Som udgangspunkt anvendes de samme forudsætninger som i den almindeligt beregnede smågrisenotering. Der er dog en række forhold, som f.eks. produktivitet, arbejdsforbrug og byggeomkostninger, der adskiller sig fra den almindelige griseproduktion. Dertil kommer en række oplysninger fra Friland A/S om noteringer og godkendelsestillæg, etc.

Udvalget bag grundlaget for beregning af tillæg for frilandsgrise (herefter benævnt Udvalget), har fra 2025-2026 bestemt at effektivitetstal for frilandsgrise fremadrettet er modelbaseret. Årsagen skyldes det meget lille antal besætninger.

For søer er det en model, som baserer sig på landsgennemsnitstal det pågældende år for spilfoderdage per kuld og sodødelighed. Diegivningsperiode per årsso sættes af Udvalget udfra ønsket om 9 kg fravænningsvægt og regler for fravænningsalder på friland. Fravænnede per kuld er fra økologisk grundlag korrigeret med en foreløbig konstant i fravænnet per kuld.

Effektivitetstal små- og slagtegrise er effektivitets fra sidste landsgennemsnit med korrektioner baseret på konstaterede forskelle mellem landsgennemsnit for vækst- og frilandsgrise i perioden 2015-2023.

Beregning af smågrisetillægget

Frilandsgrisetillægget findes nu kun i en vægtklasse. Tillægget til smågrisene er beregnet ved forskellige tillæg til noteringen for godkendte grise i denne vægtklasse. Tillægstabellen findes i Appendiks.

Hele haler bonusordningen 2026

Hele hale bonusordningen administreret via LF, indgår ikke i grundlaget for beregning af frilandstillæg har udvalget besluttet. Da soholder altid modtager beløbet, hvis denne er med i ordningen via fornyet ansøgning hvert år, så er der tale om en forhandling om et eventuelt prisnedslag i frilandsmågrisetillægget i forhold til tillæg vist i appendix. Forhandlingerne kan tage udgangspunkt i "normal andel af meromkostning" for frilandsgrise som i tabel 11. Oftest så vil denne være ca. fifty-fifty andel ved 30 kg af bonussen.

Soholder som har tilmeldt sig ordningen, modtager kvartalsvis et beløb på 50 kr./fravænnet gris. Fravænnede grise udregnes via fakturaer for afregnende slagtegrise, eller hvis soholder sælger smågrise, solgte grise ved fravænning eller ved 30 kg.

Beløbene som LF udbetaler her, er opkrævet via svineafgiftsfonden (SAF) og er dermed selvfinansieret af alle landets griseproducenter.

Noteringer

Nedenstående oplysninger om godkendelsesprocent og slagtevægte indgår i Den beregnede Notering for frilandsgrise.

Tabel 1. Årlig afregningsstatistik for frilandsgrise med start år angivet og med start omkring uge 35. Laveste vægtklassetillæg udgået efter 2023.

Slagtevægte mm. fra afregningssystemet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Slagtegrise, slagtevægt i kg	85,0	85,3	86,0	86,3	86,8	87,6	87,0	85,9	85,5	88,7	92,1
Søer og gylte, slagtevægt i kg	185	185	194	191	184	206	183	170,5	163,1	169,6	191,8
Godkendte i bedste vægtklasse, %	75,6	76,8	75,9	74,9	75,6	75,7	76,8	78,1	80,7	77,6	81,3
Godkendte i laveste vægtklasse, %	4,1	3,5	2,0	2,6	2,5	2,1	2,9	2,8	2,3	2,0	0
Kvalitetstillæg kødprocent, % af kg										31,4	36,4

Udover markedstillæg kan der være ekstra resttillægsbetaling for godkendte frilandsgrise (se tabel 2). Resttillægget forudsætter, at grisen har fået et Frilandsgrisetillæg, og ganges igennem med den samlede godkendelsesprocent for bedste og laveste vægtklasse. Grise med farvede aftegn udgjorde kun 0,09 % af alle frilandsgrise leveret til Friland i 2022.

Marginal forskel i gennemsnitligt fradrag i forhold til multigris er baseret på forskel i kødprocent-afregning og en korrektion i Danish Crowns markedstillæg, som følge af at frilandsslagtegrise-besætninger oftest er mindre end konventionelle.

Tabel 2. Resttillæg for frilandsgrise i kr./kg for godkendte frilandsgrise. Korrektion til afregningspris multigris og ekstra kvalitetstillæg fra 2023-2024 i form af kødprocent. Året angiver regnskabsåret afslutning. For Danish Crown er regnskabsåret fra uge 40 til uge 39 året efter

Regnskabsår	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resttillæg, kr./kg	0,00	0,80	0,40	0,10	0,30	0,80	1,00	0,80	0,65	0,80	1,10	1,20	1,00
Marginal forskel til gns. multigris						-0,08	-0,05	-0,02	-0,02	0,06	0,07	0,00	
Kvalitetstillæg												0,31	0,73

Der er kommet nyt kvalitetstillæg fra Friland. Dette nye tillæg gives for slagtegrise, som hverken er for fede eller magre i forhold til målt kødprocent.

Udvalget har besluttet, at dette tillæg til slagtegriseprocenter opgøres i december hvert år for den foregående periode. Smågriseproducentens andel af merudbetalingen indlægges i frilandsgrise tillægget per smågris.

Sundhedstillæg og vaccination af vækstdyr

Frilandsgrise kan godt have SPF-status. Der er dog ingen vejledende merpris for høj sundhedsstatus ved fravænning eller ved 30 kg.

Smågrise- og slagtegriseproducenter må selv justere færre eller øgede udgifter til vacciner, når smågriseprisen fastsættes. Dyrlæge, medicin og vacciner per so og smågrise samt slagtegrise fremgår af tabel 4 og er det samme som i grundlaget for konventionel smågrisenotering i samme periode som marginalberegningen.

Modelberegnet foderbrug sohold

Da Udvalget skal sætte en norm, er der beregnet et sofoderforbrug baseret på, at grundlaget har 9 kg/gris i fravænningsvægt. Søers diegivningsperiode sættes udfra regler om, at pattegrise på friland i gennemsnit skal være 35 dage og minimum 30 dage gamle ved fravænning. Fravænningsalders-kravene er her sat af Dyrenes Beskyttelse [2].

Med en god græsmark forventes der et optag på 1 FEso/græs om sommeren for drægtige søer og ½ FEso/græs per diegivende so. Der kan være meget forskel i fordeling af sofoder afhængig af, hvor meget søerne spiser som diegivende. I vinterhalvåret bruges små mængder grovfoder, idet erfaringen er, at for store mængder kan give foderspild. Grovfoderanbefalingen er sat ned for at undgå foderspild, så der gives det mere kraftfoder.

Drægtige og golde frilandssøer skal holdes på friland eller i løsdrift i stalde med adgang til udendørsareal.

Udvalget har besluttet, at i dette grundlag går søer i løsdrift i gold- og drægtighedsperioden i stalde med adgang til udendørsareal.

Der er derfor ikke afgræsning med i løbe- og drægtighedsperioden i Udvalgets norm for sofoderforbrug.

Indendørsløbning accepteres. Søerne må holdes på stald uden adgang til udearealer i højest 7 dage i forbindelse med løbning. Sopolte må i forbindelse med løbning holdes op til 3 uger på stald uden adgang til udeareal. Stier til opstaldning af søer enkeltvis i løbeafdelingen skal have et areal på mindst

4 m² og et strøet areal på mindst 2 m². Det er tilladt at benytte løbebokse i forbindelse med selve insemineringen.

Tabel 3. FEso per årsso beregnet udfra biologisk model og med sidst kendte effektivitetsgrundlag og med 9 kg i fravænningsvægt. Bemærk pattegrisefoderoptag kan være i form af diegivningsfoder eller en pattegriseblanding

	Dr-foder i FEso	Die-foder i FEso	Afgræsning i FEso	Grovfoder i FEso	I alt FEso	% andel af total FEso
Løbe- og polteafdeling	0	207,6	0,00	6,57	214,1	12,4%
Drægtighedsstalden	741,9	60,4	0,00	25,04	827,3	48,0%
Farefold	0	707,3	16,00	1,51	724,8	42,0%
I alt per type per FEso/årsso	**741,9**	**975,2**	**16,0**	**33,1**	**1.766,3**	
Pattegrisefoder i FEsv/årsso eller FEso/årsso		41,0				
I alt per type per FEso/årsso	741,9	934,2	16,0	33,1	1.725,2	
I alt FEso/årsso fratrukket pattegrisefoder og afgræsning					1.709,2	
I alt indkøbt foder per årsso					1.750,3	

Produktionsresultater

Fra 2024 er effektivitetstal frilandsproduktion modelbaseret estimater.

Produktionsresultaterne fra før 2024 er fra effektivitetskontroller for frilandsgriseproducenter. For små- og slagtegrise er daglig tilvækst og foderforbrug standardiseret fra fravænning til 30 kg og fra 30 kg til slagtning.

Tabel 4. Effektivitetsforudsætninger i grundlaget for den vejledende frilandssmågrisenotering stammer fra sidst gældende landsgennemsnit. Fra 2024-modelestimater for effektivitetsgrundlag

Søer	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Besætninger	6	4	4	3	3	3	4	5	4	2	M
1. lægs, %	21	23	20	21	23	22	21	23	23	22	25,1
Døde søer, %	10	10	9	9	10	11	10	12,6	13,7	14,0	14,4
Spildfoderdage per kuld	14,9	14,9	13,5	12,0	12,0	12,5	13,6	11,6	17,8	15,0	14,8
Diedage søer/ kuld	33,5	33,5	35,0	36,0	39,0	36,0	36,0	37,2	37,7	36,5	37
Kuld per årsso	2,22	2,20	2,22	2,21	2,19	2,21	2,20	2,20	2,12	2,17	2,16
Fravænnede grise/kuld	11,25	11,60	12,05	12,20	12,00	12,70	12,80	12,80	12,50	12,60	12,65
Fravænnede grise/ årsso	25,00	25,60	26,74	26,96	26,22	28,07	28,16	28,16	26,46	27,34	27,35
Sofoder per årsso*, FEso	1.890	1.890	1.835	1.950	1.850	1.800	1.750	1.800	1.800	1.800	1.750
Smågrise fra fravænning til 30 kg	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
FEsv/kg tilvækst	1,92	2,01	1,98	1,90	1,96	1,98	1,96	1,96	1,95	1,85	1,88
Daglig tilvækst, g/dag	465	463	447	468	504	510	520	538	528	540	521
Døde smågrise, %	3,8	2,7	3,0	3,2	3,1	3,0	3,0	3,0	3,1	2,6	3,3
Slagtegrise fra 30 kg til slagtning	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Besætninger	13	13	13	9	8	9	6	5	6	7	M
Vægt ved indsætning, kg	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Slagtevægt, kg	84,8	85,3	86,0	86,3	86,8	87,6	87,0	85,9	85,5	88,7	92,1
FEs per kg tilvækst	2,95	2,90	3,04	2,88	2,90	2,85	2,83	2,78	2,80	2,69	2,76
Daglig tilvækst, g/dag	894	916	884	935	954	962	998	995	943	1.028	1.052
Kødprocent	59,8	60,0	59,8	60,6	61,0	61,3	61,6	62,2	61,8	59,5	59,2
Døde/kasserede, %	4,0	5,25	3,8	4,3	5,0	4,6	4,5	4,4	4,7	3,6	4,4

*) inkl. sopolte fra 22 uger ekskl. afgræsning. Fra 2024 inkl. grovfoder i FEso/årsso, før 2024 et tillæg på 73,5 FEs/årsso

Arbejdsforbrug

Ved beregning af arbejdsforbruget er der taget udgangspunkt i produktionssystemer med søer på friland og slagtegrise på stald med adgang til udendørs løbegård. I arbejdsforbruget indgår tilsyn, behandling og registrering samt driftsledelse og vedligeholdelse. Arbejdsforbruget er justeret af Udvalget i 2022 og fastsat til:

- 12,8 + 0,2 timer (2022) + 0,4 timer/kuld ventetid kastrering (2019) = 13,87 timer årsso per årsso indtil fravænning.
- 6,73 + 0,27 (2022 korrektion) + 1 minut til grovfoder 9-30 kg = 8 minutter per smågris.
- 18 + 1 (2022 korrektion) + 3 minutter til grovfoder = 22 minutter per slagtegris.

Det er forudsat i arbejdstidsforbrug og i kompensering 2 årsdyrkning af sofolde, at halm brugt i hytter etc. bjærges løbende. Den bjærgede halm betegnes ikke nødvendigvis som staldgødning, da grise er

renlige dyr, som holder lejet rent, når de har pladsforholdene til det. Derfor er der ikke indregnet investering i møddingsplads til bjærget halm i grundlaget.

Arbejdslønnen er baseret på lønaftaleforhold inden for landbruget til en landbrugsuddannet medarbejder, der kan arbejde selvstændigt. Udover dette arbejdstidsforbrug indlægges der ekstra arbejdstid til håndtering af grovfoder.

Grovfoder til vækstdyr

Følgende er indlagt under grovfoder og som ekstra tidsforbrug:

- Grovfoder til vækstgrise i form af græsensilage: ca. 30 gram/dag per smågris og ca. 100 gram/dag til slagtegrise.
- Der regnes med ca. 0,3 FE/kg græsensilage (gennemsnit af græseensilage over flere år).
- Marginal pris per FE i WRAP = 1,50 kr./FE fra Farmtal Online + 0,25 kr./FE i handels- og håndteringsomkostning.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Foderpriser

Smågrisefoder er 2 øre/FEsv dyrere på grund af specielle foderkrav ved friland i forhold til konventionel produktion. Alle øvrige blandinger forudsættes at kunne handles til samme priser som i konventionel produktion.

Diverse priser

Vaccineudgifter er udtaget specielt i tabel 5 for at vise, hvor de er indlagt på driftsgrensniveau.

Tabel 5. Diverse stykomkostninger fra Den beregnede Smågrisenotering. Fra år i grundlagsberegningen

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Løn, kr. per time	166	166	169	172	175	180	181	184	192	196	209
Rådgivning og veterinære udgifter per årsso, kr.	380	435	450	460	467	501	501	545	575	600	670
Rådgivning og veterinære udgifter per smågris indtil 30 kg, kr.	3	4	5	7	7	7	7	8,5	9,1	9,1	9,5
Rådgivning og veterinære udgifter per slagtegris, kr.	6	6,5	6,5	6	6	5,8	5,9	6,0	6,1	6,5	7,0

*) for disse omkostningstyper henvises til Grundlaget for Den beregnede Smågrisenotering

Forbrug pr. enhed fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Diverse stykomkostninger, stykpriser eller forbrug per enhed specielt for friland. Fra år i grundlagsberegningen

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jordleje sohold, kr./ha	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.500	4.500	5.000
2 års udgift dyrkning											5.660
Jordlejeomkost-ning per årsso, kr.	160	160	160	160	160	160	160	160	173	173	411
Energiforbrug per årsso, kWh	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Energiforbrug per smågris, kWh	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Energiforbrug per slagtegris, kWh	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Halmpris per kg, kr.	0,50	0,50	0,50	0,60	0,60	0,60	0,60	0,69	0,80	1,00	1,00
Udkørsel af gylle, korrektion værdi, kr./per m^3	10	25	25	20	20	20	20	20	20	20	20

De fleste frilandsbesætninger ligger i mere husdyrtætte områder end konventionelle besætninger og en del gødning bortskaffes/håndteres som dybstrøelse. Udvalget for Den beregnede Notering for frilandssmågrise følger derfor ikke beregnet smågrisenotering med hensyn til nettogylleomkostning, men sætter selv omkostningen til bortskaffelse af gylle til et årligt beløb.

Ca. 48 % af gødning ab dyr i soholdet afsættes på mark, og skal derfor ikke håndteres som en gødnings-omkostning.

Halmforbrug per årsso er ca. 280 kg halm på friland fra 2022/2023 mod tidligere 240 kg/halm årsso. Halmforbruget tager højde for typen og fordelingen af stalde, som pt. benyttes på friland.

Der regnes med 0,5 kg halm per kg tilvækst i uisolerede bygninger og 0,25 kg halm per kg tilvækst i isolerede bygninger. Da de fleste smågrisestalde er uisolerede bruges 0,45 og 0,37 kg halm per kg tilvækst for henholdsvis smågrise- og slagtegriseproduktionen.

Stipladspriser

Etableringsomkostning for søer, små- og slagtegrise er vist i tabel 7. For en udspecificering af søer på friland henvises til tabel 8. Fællesfaciliteter, som kontor og fodercentral, indgår ikke direkte i byggeprisen.

Tabel 7. Stipladspriser benyttet og afskrivningstider. Investering per enhed for stalde til søer ses i tabel 8 og 9 specificeret

Byggepriser	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stalde til søer, kr. årsso	13.153	13.724	13.995	13.995	15.299	16.722	18.400	18.400	20.831
Smågrise, kr. per stiplads indtil 30 kg	2.300	2.350	2.400	2.400	2.640	2.900	3.190	3.190	3.250
Slagtegrisestalde, kr. per stiplads fra 30 kg	4.600	4.700	4.800	4.800	5.280	5.800	6.380	6.380	6.510
Afskrivningsperiode: bygninger (inventar i bygninger det halve), år	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Afskrivningsperiode: inventar, hytter maskinpark, etc., år	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Afskrivningsperiode: inventar (små- og slagtegrise), år	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Råbygningens andel af totalinvesteringen (små- og slagtegrise), %	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen (små- og slagtegrise), %	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Gennemsnitlig betalt rente, %	3,8	2,5	2,5	2,1	2,1	1,9	2,0	2,0	3,51

Der er indregnet 12 måneders opbevaringskapacitet til gylle. Vedligehold beregnes som 0,6 % af nyprisen på en råbygning og 3 % af nyprisen på inventaret, mens vedligehold på hegn, foder og vand er på 10 % af investeringssummen. Drægtighedsstalden er 65 % bygning og 35 % inventar, hvilket vægtet giver 1,2 % i vedligehold i procent af investeringssummen.

Tabel 8. Eksempel på etableringsomkostning for friland sohold, 550 årssøer, forudsat markbrug ved siden af

	Enheder	Pris per enhed, kr.	Beløb, kr.	Per årsso, kr.	Vedligehold i % af investering
Farehytter	156	14.940	2.330.640	4.238	3
Løbe- og drægtighedspladser, stalde	417	12.700	5.293.946	9.625	1,2
Poltepladser	60	6.510	390.600	710	1,2
Orneplads	2	26.470	52.940	96	1,2
Hegn	1	514.000	514.000	935	10
Foder + vand	1	764.000	764.000	1.389	10
I alt			9.346.126	16.993	

Maskinpark sohold

Udvalget har taget en principiel beslutning og vedtaget, at det er aktuelle nypriser på maskininvesteringer, der bruges fra og med 2025-2026-grundlaget.

Tabel 9. Investeringsbeløb køretøjer og vognpark, Fra 2025/2026-nypriser men også scrapværdi efter 9 år. 550 årssøer

	Enheder	Ny pris, kr. enhed	Scrapværdi, kr./enhed	Netto-afskrivnings-grundlag	Vedligehold i % gns. Afskrivnings-grundlag	Vedligehold kr./år
Halmvogn	1	125.000	20.952	104.048	10	7.298
Tipvogn	1	150.000	25.143	124.857	10	8.757
Fodervogn	1	150.000	25.143	124.857	10	8.757
4-hjuls motorcykel	1	138.900	23.282	115.618	10	8.109
Traktor m. frontlæsser	2	690.300	115.708	1.149.184	10	80.601
Strømaskine	1	322.900	54.124	268.776	10	18.851
Flyttevogn	1	268.400	44.989	223.411	10	15.669
I alt				2.110.750		148.042
Per årsso				3.838		269

Det er forudsat at maskiner udskiftes efter 9 år. Der antages høj anvendelse af maskinparken og baseret på Farmtal Online-maskininvesteringer giver det en scrapværdi på 16,76 % af nyprisen efter 9 år. Scrapværdi er fundet via en saldometode med 18 % værditab/årligt. Vogne er fra 2025-2026-grundlag udspecificeret til at være halm-, tip- og fodervogne. Vedligehold maskinpark udregnes som middelværdi af ny pris og scrapværdi med 10 % af dette gennemsnitlige beløb.

Slagtegrise maskinhjælp

Udvalget har i 2025/2026 taget maskinhjælp slagtegrise op igen. Maskinhjælp er udspecificeret i nedenstående tabel. Som i soholdet bruges der nye maskiner.

Tabel 10. Slagtegrise maskinhjælp. De årlige omkostninger divideres med 5.000 producerede slagtegrise per år i et modelbrug

	Ny pris, kr. enhed	Scrap-værdi. Kr./enhed	Netto afskrivnings-grundlag	Vedligehold i % af gns. afskrivnings-grundlag	Vedligehold kr./år
Halmvogn (1 stk.)	125.000	7.466	117.534	10	6.623
Tipvogn (1 stk.)	150.000	8.959	141.041	10	7.948
Traktor (1 stk.)	587.500	35.089	552.411	10	31.129
I alt per slagtegrisbedrift			810.986		
Afskrivninger og vedligehold, kr./år			54.066		45.701
Gns. renteomkostninger kr. årligt			15.003		
Årlige omkostninger i alt maskinhjælp			114.770		

Traktorer og vogne bruges mindre årligt i slagtegriseproduktion i forhold til soholdet per enhed for den andel, som går til pasning af slagtegrise. Derfor afskrives disse maskiner over 15 år. Scrapværdi er på 10,4 % af nyprisen ved lav anvendelse af udstyr i 15 år. Scrapværdi er fundet via en saldometode med 14 % værditab/årligt. Vedligehold maskinpark udregnes som middelværdi af ny pris og scrapværdi med 10 % af dette gennemsnitlige beløb. De årlige omkostninger per produceret slagtegris i et modelbrug med 5.000 producerede slagtegrise er 22,95 kr./slagtegris.

Resultater og diskussion

Beregning af smågrisetillægget

Den ugentligt beregnede notering sørger for, at foderprisændringer automatisk indregnes i smågrise-prisen, men ikke i selve Frilandsgrisetillægget.

Prisen for en 9 kgs frilandsgris = 7 kg smågrisenotering + 7-9 kg regulering * 2 kg + tillæg.

Merbetalingen ved produktion af frilandsgrise fordeles i forhold til de meromkostninger, der er ved produktion i forhold til konventionel griseproduktion. Sammenligning af produktionsomkostninger ved konventionel produktion og frilandsproduktion i et nyt anlæg baseres på nulpunktsomkostning ved 9 kg, 30 kg samt ved slagtning for begge produktionstyper og er baseret på et årsgennemsnit.

Tabel 11. Meromkostning og fordeling i 2025/2026 – baseret på frilandsgris i forhold til konventionel gris 2024-2025

	Friland ny, kr.	Almindelig konv., kr.	Difference, kr.	% andel meromkostning	Gammel andel i % meromkostning
9 kg	459	295	164	38,9	43,0
30 kg	675	462	213	50,4	54,7
30 kg til slagtning	923	714	209	49,6	45,3
Samlede omkostninger	1.598	1.176	422		

Forskel i kødprocent og diverse fradrag mellem konventionel og multigris korrigeres som et tillæg/fradrag til specialgrisetillægget og er vist i tillægstabellen.

Køber og sælger må selv finde en passende afregning for smågrise, der er orner og halvorner, idet de afregnes til den normale notering minus 2 kr. og uden tillæg. Godkendte slagtegrise er den andel af slagtegrisene, som afregnes med kvalitetstillæg. Der bør maksimalt være 5 % grise, der ikke godkendes på grund af farvede pletter.

Tabet for grise, der ikke er godkendt på grund af farvede pletter, kan eksempelvis beregnes som følgende:

87 kg slagtevægt × fradrag ved ikke-godkendelse × den gennemsnitlige godkendelsesprocent.

Fx: 87 kg × kr. (3,9) × 0,797 = 270 kr. per gris med farvede hårsække.

I tabel 1 står sidste gennemsnitlige antal grise med farvede aftegn for frilandsgrise.

Referencer

[1] Christiansen, M. G. (2025): Grundlag for beregning af tillæg for frilandssmågrise – september 2025. Notat nr. 2515, SEGES Innovation

[2] SPECIFIKATION MÆRKEKRAV SVIN (2025). Dyrenes Beskyttelse. Version 23 af 1. januar 2025

Sagsnummer 101264-2510

Appendiks

Udvalget for Den beregnede Notering for frilandssmågrise

Producenter
Smågrisesælger Bo Bejer, Krusåvej 11, 6240 Løgumkloster. Tlf.: 7474 3583. Mobil: 2342 4213. Mail: bobastian@mail.dk
Smågrisesælger Torben Kristensen, Kornumvej 75, 9670 Løgstør. Mobil : 2070 4712. Mail : tk@kornum-farm.dk
Smågrisekøber Torben Pedersen, Enghavevej 41, 7361 Ejstrupholm. Tlf.: 7577 3021. Mobil: 2196 6915. Mail: enghave@mvb.net
Smågrisekøber Carl Heiselberg. Gelsåvej 78. 6500 Vojens. Tlf. 20965513. carl@famheiselberg.dk Carl repræsenteres eventuelt af driftsleder Jacob Christiansen. Mobil : 24642206. Mail : jacob6100@gmail.com
Teknikere
Assistant Manager, Ejerservice Jens Peter Nannerup, Friland A/S, Marsvej 43, 8960 Randers SØ. Tlf.: 8919 2762. Mobil: 4015 9831. Mail: jpna@danishcrown.dk
Specialkonsulent Michael Groes Christiansen, Ledelse & Økonomi, SEGES Innovation P/S, Axeltorv 3, 1609 København V. Mobil: 5135 9333. Mail: mgc@seges.dk

Smågrise A-kg

Danish Crown har fra den 1. juli 2024 givet A-kg også til smågrise, som en del af en værdikæde-betragtning. Leverandører, der endnu ikke har indgået et smågriseandelsejerskab, fik frem til den 30.09.2025 10 A-kg. Denne ordning er ikke længere aktuel.

Tabel 12. Mulige A-kg på smågrise

	Ved fravænning	Ved 30 kg
A-kg smågrise	12	15
Efterbetaling kr./kg	0,5	0,5
Smågrise efterbetaling kr./gris	6	7,5

I grundlagene for den beregnede notering eller tillægsberegninger er værdien alle A-kg smågrise flyttet over på restbetaling slagtegrise. Der gives 50 øre/kg i efterbetaling for smågrise med 15 a kg = 7,5 kr./smågrise ved 30 kg. Divideret med grundlagets slagtevægt giver det en ekstra restbetaling på 8 øre/kg slagtegris leveret.

Tabel 13. Nedslag i kr. i smågrisepris baseret på principperne i smågrisenoteringsberegningen, afhængig af hvem der har fået smågrise A-kg, og hvor mange kg

Økologi	16 kg gris	30 kg gris	Slagtegrisproducent
Slagtegriseproducent har fået 15 A-kg	0	0	0
Smågriseproducent har fået A-kg	-6	-7,5	0

Tillægstabel:

Små-grise kg vægt	Frilandsgrisetillæg per kg til noteringen (81-100,9 kg slg.); gældende fra uge 51-2025														
	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8
9	183	186	189	192	195	198	201	204	207	209	212	215	218	221	224
10	186	189	192	195	198	201	204	207	209	212	215	218	221	224	227
11	188	191	194	197	200	203	206	209	212	215	218	221	224	227	230
12	191	194	197	200	203	206	209	212	215	218	221	224	227	230	233
13	194	197	200	203	206	209	212	215	218	221	224	227	231	234	237
14	196	199	202	206	209	212	215	218	221	224	227	230	234	237	240
15	199	202	205	208	211	215	218	221	224	227	230	234	237	240	243
16	201	205	208	211	214	217	221	224	227	230	233	237	240	243	246
17	204	207	210	214	217	220	223	227	230	233	236	240	243	246	249
18	207	210	213	216	220	223	226	230	233	236	239	243	246	249	253
19	209	212	216	219	222	226	229	232	236	239	242	246	249	252	256
20	212	215	218	222	225	229	232	235	239	242	245	249	252	255	259
21	214	218	221	225	228	231	235	238	242	245	248	252	255	259	262
22	217	220	224	227	231	234	238	241	245	248	251	255	258	262	265
23	220	223	227	230	233	237	240	244	247	251	254	258	261	265	268
24	222	226	229	233	236	240	243	247	250	254	257	261	264	268	272
25	225	228	232	235	239	243	246	250	253	257	260	264	268	271	275
26	227	231	235	238	242	245	249	253	256	260	263	267	271	274	278
27	230	234	237	241	245	248	252	255	259	263	266	270	274	277	281
28	233	236	240	244	247	251	255	258	262	266	269	273	277	280	284
29	235	239	243	246	250	254	257	261	265	269	272	276	280	284	287
30	238	241	245	249	253	257	260	264	268	272	275	279	283	287	291
31	240	244	248	252	256	259	263	267	271	275	278	282	286	290	294
32	243	247	251	255	258	262	266	270	274	278	282	285	289	293	297
33	246	249	253	257	261	265	269	273	277	281	285	288	292	296	300
34	248	252	256	260	264	268	272	276	280	284	288	292	295	299	303
35	251	255	259	263	267	271	275	279	283	287	291	295	299	303	307
36	253	257	261	265	270	274	278	282	286	290	294	298	302	306	310
37	256	260	264	268	272	276	280	284	289	293	297	301	305	309	313
38	259	263	267	271	275	279	283	287	292	296	300	304	308	312	316
39	261	265	270	274	278	282	286	290	294	299	303	307	311	315	319
40	264	268	272	276	281	285	289	293	297	302	306	310	314	318	323
41	267	271	275	279	283	288	292	296	300	305	309	313	317	322	326
42	269	273	278	282	286	291	295	299	303	308	312	316	320	325	329
43	272	276	280	285	289	293	298	302	306	311	315	319	324	328	332
44	274	279	283	287	292	296	301	305	309	314	318	322	327	331	335
45	277	281	286	290	295	299	303	308	312	317	321	325	330	334	339
46	280	284	289	293	297	302	306	311	315	320	324	328	333	337	342
47	282	287	291	296	300	305	309	314	318	323	327	332	336	341	345
48	285	289	294	298	303	307	312	317	321	326	330	335	339	344	348
49	288	292	297	301	306	310	315	319	324	329	333	338	342	347	351
50	290	295	299	304	309	313	318	322	327	332	336	341	345	350	355

Tillægstabel:

Små-grise kg vægt	Frilandsgrisetillæg per kg til noteringen (81-100,9 kg slg.); gældende fra uge 51-2025														
	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4
9	143	145	148	151	154	157	160	163	166	169	172	175	177	180	183
10	145	147	150	153	156	159	162	165	168	171	174	177	180	183	186
11	147	150	153	156	159	162	165	167	170	173	176	179	182	185	188
12	149	152	155	158	161	164	167	170	173	176	179	182	185	188	191
13	151	154	157	160	163	166	169	172	175	178	181	184	187	191	194
14	153	156	159	162	165	168	171	174	178	181	184	187	190	193	196
15	155	158	161	164	167	170	174	177	180	183	186	189	192	196	199
16	157	160	163	166	169	173	176	179	182	185	189	192	195	198	201
17	159	162	165	168	172	175	178	181	185	188	191	194	198	201	204
18	161	164	167	171	174	177	180	184	187	190	193	197	200	203	207
19	163	166	169	173	176	179	183	186	189	193	196	199	203	206	209
20	165	168	171	175	178	182	185	188	192	195	198	202	205	208	212
21	167	170	174	177	180	184	187	191	194	197	201	204	208	211	214
22	169	172	176	179	183	186	189	193	196	200	203	207	210	214	217
23	171	174	178	181	185	188	192	195	199	202	206	209	213	216	220
24	173	176	180	183	187	190	194	197	201	204	208	212	215	219	222
25	175	178	182	185	189	193	196	200	203	207	210	214	218	221	225
26	177	180	184	188	191	195	198	202	206	209	213	216	220	224	227
27	179	182	186	190	193	197	201	204	208	212	215	219	223	226	230
28	181	185	188	192	196	199	203	207	210	214	218	221	225	229	233
29	183	187	190	194	198	201	205	209	213	216	220	224	228	231	235
30	185	189	192	196	200	204	207	211	215	219	223	226	230	234	238
31	187	191	195	198	202	206	210	214	217	221	225	229	233	236	240
32	189	193	197	200	204	208	212	216	220	224	227	231	235	239	243
33	191	195	199	203	207	210	214	218	222	226	230	234	238	242	246
34	193	197	201	205	209	213	217	221	225	228	232	236	240	244	248
35	195	199	203	207	211	215	219	223	227	231	235	239	243	247	251
36	197	201	205	209	213	217	221	225	229	233	237	241	245	249	253
37	199	203	207	211	215	219	224	228	232	236	240	244	248	252	256
38	201	205	209	213	218	222	226	230	234	238	242	246	250	255	259
39	203	207	211	216	220	224	228	232	236	241	245	249	253	257	261
40	205	209	214	218	222	226	230	235	239	243	247	251	256	260	264
41	207	212	216	220	224	228	233	237	241	245	250	254	258	262	267
42	209	214	218	222	226	231	235	239	244	248	252	256	261	265	269
43	211	216	220	224	229	233	237	242	246	250	255	259	263	267	272
44	213	218	222	226	231	235	240	244	248	253	257	261	266	270	274
45	215	220	224	229	233	237	242	246	251	255	259	264	268	273	277
46	217	222	226	231	235	240	244	249	253	257	262	266	271	275	280
47	220	224	228	233	237	242	246	251	255	260	264	269	273	278	282
48	222	226	231	235	240	244	249	253	258	262	267	271	276	280	285
49	224	228	233	237	242	246	251	256	260	265	269	274	278	283	288
50	226	230	235	239	244	249	253	258	262	267	272	276	281	286	290

Tillægstabel:

Små-grise kg vægt	Frilandsgrisetillæg per kg til noteringen (81-100,9 kg slg.); gældende fra uge 42-2025														
	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0
9	102	105	108	111	113	116	119	122	125	128	131	134	137	140	143
10	103	106	109	112	115	118	121	124	127	130	133	136	139	142	145
11	105	108	111	114	117	120	123	126	129	132	135	138	141	144	147
12	106	109	112	115	118	121	124	127	130	133	136	139	142	146	149
13	108	111	114	117	120	123	126	129	132	135	138	141	144	148	151
14	109	112	115	118	121	125	128	131	134	137	140	143	146	149	153
15	110	114	117	120	123	126	129	133	136	139	142	145	148	151	155
16	112	115	118	121	125	128	131	134	137	141	144	147	150	153	157
17	113	117	120	123	126	129	133	136	139	142	146	149	152	155	159
18	115	118	121	125	128	131	134	138	141	144	148	151	154	157	161
19	116	119	123	126	129	133	136	139	143	146	149	153	156	159	163
20	118	121	124	128	131	134	138	141	145	148	151	155	158	161	165
21	119	122	126	129	133	136	139	143	146	150	153	156	160	163	167
22	120	124	127	131	134	138	141	145	148	151	155	158	162	165	169
23	122	125	129	132	136	139	143	146	150	153	157	160	164	167	171
24	123	127	130	134	137	141	145	148	152	155	159	162	166	169	173
25	125	128	132	136	139	143	146	150	153	157	160	164	168	171	175
26	126	130	133	137	141	144	148	152	155	159	162	166	170	173	177
27	128	131	135	139	142	146	150	153	157	161	164	168	172	175	179
28	129	133	137	140	144	148	151	155	159	162	166	170	173	177	181
29	131	134	138	142	146	149	153	157	160	164	168	172	175	179	183
30	132	136	140	143	147	151	155	158	162	166	170	174	177	181	185
31	133	137	141	145	149	153	156	160	164	168	172	175	179	183	187
32	135	139	143	146	150	154	158	162	166	170	173	177	181	185	189
33	136	140	144	148	152	156	160	164	168	171	175	179	183	187	191
34	138	142	146	150	154	158	161	165	169	173	177	181	185	189	193
35	139	143	147	151	155	159	163	167	171	175	179	183	187	191	195
36	141	145	149	153	157	161	165	169	173	177	181	185	189	193	197
37	142	146	150	154	158	163	167	171	175	179	183	187	191	195	199
38	144	148	152	156	160	164	168	172	177	181	185	189	193	197	201
39	145	149	153	158	162	166	170	174	178	182	187	191	195	199	203
40	147	151	155	159	163	168	172	176	180	184	188	193	197	201	205
41	148	152	156	161	165	169	173	178	182	186	190	195	199	203	207
42	149	154	158	162	167	171	175	179	184	188	192	196	201	205	209
43	151	155	160	164	168	173	177	181	185	190	194	198	203	207	211
44	152	157	161	165	170	174	179	183	187	192	196	200	205	209	213
45	154	158	163	167	171	176	180	185	189	193	198	202	207	211	215
46	155	160	164	169	173	178	182	186	191	195	200	204	209	213	217
47	157	161	166	170	175	179	184	188	193	197	202	206	211	215	220
48	158	163	167	172	176	181	185	190	194	199	203	208	213	217	222
49	160	164	169	173	178	183	187	192	196	201	205	210	214	219	224
50	161	166	170	175	180	184	189	193	198	203	207	212	216	221	226

Tlf.: 87 40 50 00
info@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES Innovation P/S. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.
SEGES Innovation P/S er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.